

Geachte (In)formateurs,

De positie van middelgrote gemeenten staat onder druk. Tekorten bij het gemeentefonds drukken relatief sterk op de begroting met grote gevolgen voor onze burgers. We verwijzen hierbij naar de brief van de VNG naar de (in)formateurs en de onderhandelende partijen en benadrukken de rol en problematiek van middelgrote gemeenten hierbij. Er groeit een kloof tussen de grote stad en middelgrote gemeente in ontwikkelruimte. De verkiezingsuitslag laat zien dat vele van onze inwoners deze kloof ook voelen.

Jeugdzorg drukt zwaar op algemene middelen van middelgrote gemeenten in vergelijking met grotere gemeenten. Dat gaat ten koste van onze inwoners, voorzieningen en andere beleidstaken komen in het geding. De mate van voorspelbaarheid van de kosten van (goede) jeugdzorg is een hoofdpijndossier voor middelgrote gemeenten.

Bovendien brengt de coronacrisis voor kwetsbare jeugd aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid, geestelijke gezondheid en eigen inkomen. De druk op de jeugdzorg zal hiermee toenemen en op lokaal niveau is dat nu al merkbaar.

We stellen voor:

1. Budgetten rondom jeugdzorg uit het gemeentefonds te halen en apart te vergoeden. We vragen u de kosten voor 'jeugdbeschermingstaken' nationaal te vergoeden conform de reclassering en forensische zorg voor volwassenen en extra financiering vrij te maken voor de gemeenten voor medische doorverwijzingen;
2. Het wetsvoorstel Verbetering Beschikbaarheid Zorg voor Jeugdigen om gemeenten verplicht te laten samenwerken moet in de huidige staat van tafel. Regionalisering zou moeten plaatsvinden op inhoud in de geest van de decentralisaties: lokaal maatwerk dichtbij de inwoner;
3. Invulling van middelen uit Het Nationaal Plan Onderwijs (8.5 miljard euro) samen met Jeugdzorgregio's en gemeenten bepalen;
4. Incidentele middelen voor preventie- en ondersteuningsaanbod structureel te maken. Hierdoor kunnen lokale professionals regie voeren op de uitvoering van hulp, wat leidt tot mentale versterking en weerbaarheid van jeugd en gezin.

Mobiliteit: Middelgrote gemeenten hebben geen plek aan tafel bij BO MIRT. Mede daarom zijn deze gemeenten vaak onvoldoende bereikbaar per OV en wordt er te weinig geïnvesteerd in duurzame bereikbaarheid en (H)OV knooppunten. Dit heeft negatieve gevolgen voor de woningbouw en werkgelegenheid. Mensen willen graag wonen en werken op een bereikbare plek. Daarnaast wil de rijksoverheid en provincie alleen bouwen in de directe omgeving van een OV Knooppunt.

We stellen voor:

1. Een vertegenwoordiger namens de regionale middelgrote gemeenten bij BO MIRT met het oog op evenredige investeringen bij alle gemeenten.
2. Meer investeren in de bereikbaarheid van middelgrote steden door voor- en natransport via deelmobiliteit en gerichte fietssnelwegen om de afstand naar het OV Knooppunt te verkorten.

Leefbaarheid en Wonen: Hoogleraar Woningmarkt Peter Boelhouwer (TU Delft) roept op om meer landelijk of suburbaan te bouwen, in plaats van hoogstedelijk. De regio is steeds aantrekkelijker om te wonen en 50% van de Nederlanders wil suburbaan of landelijk wonen.

M50 gemeenten hebben ruimte en concrete locaties om betaalbaar te wonen en willen zelf graag financieel bijdragen aan de woningopgave en investeren in de leefbaarheid van hun gemeente. Toch wordt er vooral gebouwd in de grote stad. Middelgrote gemeenten komen onvoldoende in aanmerking voor aanvullende financiële steun van het Rijk beleidskeuzes en criteria. Het is voor deze gemeenten onmogelijk om de onrendabele top op het gebied van bereikbaarheid, stikstofruimte en klimaatopgave alleen te financieren.

We stellen voor:

1. De ladder voor duurzame verstedelijking te optimaliseren zodat middelgrote gemeenten – naast binnenstedelijke bouwen - op een verstandige manier kunnen uitbreiden in het buitengebied.
2. Het Rijk dient voldoende stikstofruimte vrij te maken voor de bouw in o.a. middelgrote gemeenten door resultaatverantwoordelijkheid te nemen voor nationale bronmaatregelen, in lijn met het rapport 'Grote opgaven in een beperkte ruimte' van het PBL, en de provincies ruim in staat te stellen gebiedsgerichte maatregelen te nemen met een regionale stikstofverdeling.

Investeer in de toekomst, want Middelgroot is onmisbaar!

Hoogachtend,

Namens de M50-gemeenten

Koos Janssen
Burgemeester Zeist

Sjoerd Potters
Burgemeester De Bilt

DB-leden M50: Koos Janssen (Zeist), Nol Kleijngeld (Waalwijk), Tanja de Jonge (Barendrecht), Sjoerd Potters (De Bilt), Mark Boumans (Doetinchem), Klaas Tigelaar (Leidschendam-Voorburg)